ЗАПИСНИК

Од третата седница на Советот за развој на Југозападниот плански регион, одржана на 13.04.2022 со почеток во 14,30 часот.
Во работата на Советот зедоа учество:
 Даниел Ристески 0властено лице од Општина Дебрца, Горан Мицкоски- овластено лице на оп.Охрид,Рамиз Мерко- градоначалник од оп.Струга Аријан Ибраим- градоначалник на оп.Центар Жупа, Милена Костеска – овластено лице од оп.Македонски Брод, Спасе Кочовски- градоначалник на оп.Вевчани, Хекуран Дука- градоначалник на оп. Дебар,Алија Јахоски- градоначалник на оп. Пласница и раководителот на Центарот за развој на Југозападниот плански регион, Мирјана Лозаноска, и вработените во Центарот.

Советот за развој на Југозападниот плански регион работеше со следниот

Д Н Е В Е Н Р Е Д

- Усвојување на Записникот од претходната седница на Советот за развој на Југозападниот плански регион

1. Консултација на странски експерт со членовите на Советот за развој на Југозападниот плански регион за студиско патување во странство во рамки на проектот “Одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој – втора фаза”

2. Разно

Точка 1- третата седница на Советот за развој се отвори од страна на раководителот на Центарот Мирјана Л. Која ги поздрави сите претставници на општините и советот. Записникот од последната седница се стави на гласање и сите претставници од советот гласаа заа. Во првата точка на дневниот ред ке се дискутира околу студиското патување во странство во рамки на проектот ,, одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој,, и за ова точка зборот ге зеде Јован Манасиески за кратко воведно обраќање.
Јован М.- во рамки на проектот ,, одржлив и инклузивен рамномерен регионален развој,, кој што е подржан финансиски од Швајцарската

PROCESVERBAL

Nga mbledhja e tretë e Këshillit për zhvillim rajonal, e mbajtur në 13.04.2022 me fillim prej orës 14,30.
Në punën vijuese të Këshillit për zhvillim rajonal morën pjesë : Daniel Risteski- person i autorizuar nga komuna e Debërcës, Goran Mickoski- person i autorizuar nga komuna e Ohrid, Ramiz Merko- kryetar i komunës së Strugës, Arijan Ibrahim- kryetar i komunës së Qendrës Zhupë, Milena Kosteska- person i autorizuar nga komuna e Makedonski Brod, Spase Koqoski- kryetar i komunës së Vevqanit, Hekuran Duka- kryetar i komunës së Dibrës, Alija Jahoski- kryetar i komunës së Pllasnicës si dhe udhëheqësja e Qendrës për zhvillim rajonal Mirjana Lozanoska dhe të punësuarit e Qendrës.
Këshilli për zhvillim rajonal vijoi sipas

R E N D D I T E

- Miratimi i Procesverbalit nga mbledhja e kaluar e Këshillit për zhvillim të rajonit planor Jugperëndimor

1. Konsultim me ekspertin e jashtëm me anëtarët e Këshillit për zhvillim të rajonit planor Jugperëndimor për udhëtimin studimor jashtë shtetit në kuadër të projektit “Zhvillim i barabartë rajonal i qëndrueshëm dhe inkluziv – faza e dytë”

2. Të ndryshme

Pika 1- mbledhja e tretë e Këshillit për zhvillim rajonal u hap nga udhëheqësja e Qendrës Mirjana.L e cila i përshëndeti të gjithë pjesëtarët e këshillit për zhvillim rajonal. Procesverbali nga mbledhja e kaluar u hodh në shqyrtim dhe të gjithë e miratuan njëzëri. Në pikën e parë të rendin e ditës do të diskutohet rreth udhëtimit studimor jashtë shtetit në kuadër të projektit ,, zhvillim i barabartë rajonal i qëndrueshëm dhe inkluziv,, dhe për këtë pikë fjalën e mori Jovan Manasieski për t’ju shpjeguar shkurtimisht rrjedhojën e udhëtimit studimor.
Jovan Manasieski- në kuadër të projektit ,, zhvillim i barabartë rajonal i qëndrueshëm dhe inkluziv,, i cili është i mbështetur financiarisht nga agjencioni zviceran , dhe sot jemi këtu për të prezantuar një aktivitet shumë të rëndësishëm të programës, faktikisht përgatitje për realizimin e udhëtimit studimor e cila

агенција , денеска сме овде за да презантираме една важна програмска активност односно подготовка за реализација на студиска посета која е член на ЕУ. Целта е запознавање на успешни регионални политики со можност да се научи повеќе од таму. Со ова активност ке бидат опфатени сите региони со сите градоначалници и раководители од Центрите. Да направиме вистински избор што навистина и оштините ке имат употреба, затоа ке се ангажират и два надворешни експерти кои што треба да ни поомогнат за основа на нашите потреби и интереси за тоќно ке се одберат најдобрите дестинаци кои што ке бидат најкорисни.

За ова прилика ангажиран е експерт од Словенија Борис Цизел , кој одлично ја познава политиката на европската унија и има голема практична искуство. Покрај членовите на советот на два региона ке бидат присутни и пратениците , по еден пратеник од секој регион затоа што многу е битно да обезбедиме подршка на регионалната политика во парламенотот. Исто така ке обезбедиме подршка од Министерот.

Зорот го зеде професорот Цизел кој кажа дека Како прва сакам да ве информирам за регионалниот развој низ историје, како почеток постојеле разлика меѓу континентите, државите, регионите. На XXI век, битно е да разликите да се намалат,што недостасува, и што треба да се превземе за да се стигнат резултатите.

Нај битен фактор е нивот на продуктивност, и нај големи разлики во продуктивност се појавуват во индустрискиот секторот. Во сите стратешки документи се гледа дека посебно вниманије им се дава социјалниот аспект. Во Македонија имате структура за имплементација на рамномерен развој. Имате стратегија, но заал сите стратегии изгледат истити во ниво на цел свет, а нај битно е целите да бидете специвични и кои се однесуват на вашиот регион. Многу е тешко е да се направи соодветна Стратегија бидејќи таа повлекува одговороност. Нај добар примерок е Финска како влијала низ нејзиниот развој. Јас се надевам дека денес ќе ги идентификуваме вашите проблеми и да најдеме таква земја која најдобор ќе одговора на вашите проблеми, решено тој проблем, и да проверите који мерки, како делуваат инситуциите, политиката даваат најдобори резултати и во тоа студиско патување да можете да направите партнерство. Финансиските инструменти на

është pjesë e UE. Qëllimi është njohja e politikave rajonale të suksesshme me mundësi që të mësojmë sa më shumë prej atje. Me këtë aktivitet do të jenë edhe rajonet e tjera me të gjithë kryetarët dhe udhëheqësit e tyre. Të bëjmë zgjedhje të duhur me të cilën edhe vetë komunat do të kenë dobi, për atë shkak do të angazhohen edhe dy ekspertë të jashtëm të cilët duhet të na ndihmojnë në lidhje me nevojat tona dhe interesat që me saktësi të zgjidhen destinacionet më të mira të cilat do të jenë më të dobishme.

Për këtë shkak është angazhuar ekspert nga Sllovenija, z.Boris Cizel, i cili e njeh shumë mirë politikën e Bashkimit evropian dhe ka eksperincë të madhe praktike. Përveç anëtarëve të Këshillit të dy rajoneve do të jenë prezentë edhe nga një deputet nga secili rajon sepse është e rëndësishme të kemi mbështetje të politikës rajonale edhe nga parlamenti.

Fjalën e mori eksperti z.Cizel i cili theksin e vendosi tek historia e zhvillimit rajonal, dhe në fillim kanë ekzistuar dallime mes kontinenteve, shteteve, rajoneve. Në shekullin XIX, kanë menduar t'i zvogëlojnë dallimt, në atë se çka mungon dhe çka duhet të ndërmerret që të arrihen rezultatet.

Faktori më i rëndësishëm është niveli i produktivitetit, ndërsa dallime më të mëdha në produktivitet paraqiten në sektorin e industrisë. Në të gjitha dokumentet strategjike shihet se kujdes të veçantë i jepet aspektit social. Në Maqedoninë e Veriut keni strukturë për implementim të zhvillimit të barabartë rajonal. Keni strategji, por për fat të ke të gjitha strategjitë duken të njëjta në të gjithë botën, dhe më e rëndësishme është që qëllimet specifike të jenë të përshtatshme për rajonin tuaj. Është shumë vështirë të bëhet jnë Strategji adekuate sepse ajo tërheq edhe përgjegjësi. Shembulli më i mirë është Finlanda se si ka ndikuar në zhvillimin e saj. Unë shpresoj se sot do t'i identifikojmë problemet e juaja dhe të gjejmë një shtet që më së mirëu përgjigjet problemeve tuaja, zgjidhjen për atë problem, dhe të kontrollojmë se cilat masa, si veprojnë institucionet, politikat, dhe në atë udhëtim studimor të mund të krijoni partneritete. Instrumentet financiare të një shteti duhet të përmbajnë inovacione, produkte të reja, tregje të reja dhe tjera. Për secilin produkt është e rëndësishme të gjendet treg adekuat, sepse vetëm tregu i një shteti tjetër të caktuar e bën produktin të jetë më i shtrenjtë. Një nga problemet më të mëdhaja është korrupsioni, sistemi është joefikas, ekzistojnë 3 nivele të lobimit të cilat janë ligjdhënës, etik dhe legjitim. Do të jetë mirë që ky udhëtim studimor të na tregojë se cili shtet na jep politikën më të mirë.

одредена држава треба подржи иновации, нови производи, пазари и др. За секој производ е битно да се најде соодветен пазар, бидејќи само пазарот од одредена земја го прави производот да е поскап. Еден од најголемите проблеми е корупцијата, системот е не ефикасан, постојат 3 ниво на лобирање која е законодавство, етичко, и легитимно. Ке биде добро ова студиско патување да пи покажит која држава дава поубава политика.

Зборот го зеде градоначалникот на оп.Струга гРамис М. Кој се заблагодари за можноста што го дават како балканци да гледат нешто западно. Балканот има потреба за нови искуства.

Горан Мицкоски од оп.Охрид истакна дека ние како опшество изгубивме многу за некои работи кои што во претходниот систем функционираа, сите планови се развиваа до крај. Сите овие години донесуваме експерти од странство со истите методологии, но во друга страна регионите имат институционален проблем , бидејчи кај нас процесот на регионализација никогаш не е до крај осмислен и завршен затоа што ние уште зависиме од еден процентот ЃДП кој не знаеми дали воопшто ке се реализира. Граѓаните не го чуствуват регионот тие воопшто не го знаат регионот, градоначалниците многу вложуват енергија во овој регион.

Спасе Кочовски- оп. Вевчани- проблемот во регионот се диво градбите. Дивата депонија во вевчани пред некое време го чиствевме , жителите си живет пред реката кои си направеле сами дива депонија и барат од општината да ја чистат. Ние во 2022 година имаме проблем со селектирање на отпади, имаме поблем со диви депони.

Милена Костеска – оп.Македонски Брод - конкретно би се посветила на три проблеми , првиот проблем е управувањето со отпад, кучињата скитници и енергетската ефикасност. Како да ги искористиме изворите за енергија затоа што електричната енергија сега е навистина голем проблем за општинските буџети. Овие се три теми во кои треба да видиме повече искуство во некои од европските земји.

Арјан Ибрахим- оп.Центар Жупа- Ако ние вака продолжиме, македонија без развој ние ќе бидеме принудиме да се иселиме. Ние како региони треба да ја посетиме некоја европска земја што треба да

Fjalën e mori kryetari i komunës së Strugës z.Ramis M. I cili i falemi nderoi për mundësi që u japin Ballkanit për të parë se çfarë punohet në perëndim. Ballkani ka nevojë për përvoja të reja.

Goran Mickoski nga komuna e Ohrid përmendi që ne si rajon kemi humbur shumë kur me sistemin tjetër funksionin dhe të gjitha planet zhvilloheshin deri në fund. Gjatë gjithë këtyre viteve sjellim ekspert të jashtëm me metodologjitë e njëjta por nga ana tjetër rajoni ka probleme me institucionet sepse tek ne sistemi për rajonizimin asnjëherë nuk mbaron sepse ne ende n varemi prej një përqindëshit GDP të cilin nuk e dimë a do të realizohet. Qytetarët nuk e ndjejnë rajonin dhe ne fakt as nuk kanë njohuri për rajonin, ndërsa kryetarët harxhojnë shumë energji për këtë rajon.

Spase Koqoski- kryetar i komunës së Vevqanit – problemi i rajonit janë ndërtimet pa leje. Gjithashtu edhe deponinë e egër në Vevqan e pastruam para disa kohe sepse njerëzit që kanë bërë shtëpi para lumit, deponin ua pastrojmë ne si komunë. Në vitin 2022 kemi problem me selektimin e mbeturinave , kemi problem me deponi të egra.

Milena Kosteska nga komuna e Makedonski Brod- unë konkretisht do të përcaktohem në tre probleme të rajonit. Problemi par është menaxhimi me mbeturinat , qentë endacak dhe energjia efikase. Si duhet ti shfrytëzojmë burimet energjike sepse tash energjia elektrike tash është problem shumë i madh për buxhetin e komunës. Këto janë tre tema nga të cilat mund të mësojmë shumë nëpër vendet evropiane.

Arjan Ibrahim- nga komuna e Qendrës Zhupë- Nëse ne kështu vazhdojmë pra Maqedonia pa zhvillim atëherë ne do të duhet të shpërngulemi të gjithë. Ne si rajon duhet të vizitojmë vende me punë pozitive , si shembull të shohim ndonjë vend me zhvillim më të madh turistik, shembull për zhvillim turistik më të madh e kemi Turqinë si propozim.

Hekuran Duka-kryetar i komunës së Dibrës- cdo kryetar kur hyn në zgjedhje lokale premton përmirësimin dhe zgjidhen e problemeve në komunë. Por mendimi im është ne si kryetar duhet të mbajmë një trajnime për zhvillimin dhe ndryshimin bashkëkohor. Unë në komunë shoh punëtor nga koha e komunizmit që ende nuk dinë të hapin email. Dhe kështu unë nuk kam ekipe të organizuar.

Udhëheqësja e Qendrës për zhvillim rajonal theksoi se mund të përmbyll seancës dhe se kishte interes për zhvillimin rural , zhvillimin bujqësor, mbeturinat ,

гледаме некои позитивни работи , на пример да видиме некое место со развој на туризмот, како на пример турција има многу туристички места за да се видат.

Хекуран Дука- оп Дебар- секој градоначалник пред да велезе во избори ветува со изборна програма и за пробелмите како да ги решават во неговата општина. но мое мислење е дека секој градоначалник треба да одржит обука како да продолжи да работи во општината. Јас во општина гледам луѓе кои што уште не знаат да отварат емаил. Јас немам организирана екипа.

Раководителот на центарот кажа дека може да заклучи дека имаше интерес за рурален развој , земјоделство, отпад, проблемот со кучиња скитници, енергетска ефикасност етц, на основа на ова се надевам дека ке се креира програма за студиското патување на најсодветна дестинација.

Седницата на Советот за развој на ЈЗПР заврши во 17.00 минути.

ЗАПИСНИЧАР

Бесијана Мерко
Струга ,

problemi me qentë endacak , energjia efikase etj, në bazë të këtyre shpresoj që do të krijohet programa studimore dhe destinacioni më i përshtatshëm.

Mbledhja e Këshillit për zhvillim rajonal mbaroi rreth 17.00

Procesverbalist
Besijana Merko